

KRİZİN YÜKÜ KADINLARIN OMUZLARINDA

Elektrik Mühendisleri Odası (EMO) 41. Dönem Yönetim Kurulu, “savaşta, krizde, işte, evde, okulda, sokakta, yaşamın her alanında cinsel kimliklerinden ötürü bedel ödeyen; egemen sınıfların çıkarına hizmet eden cinsiyet ayrımcılığına karşı mücadele yürüten tüm kadınları” desteklediğini belirterek, 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü’nü kutladı. Kadınların özgürlük ve eşitlik mücadelesini simgeleyen 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü nedeniyle bir basın açıklaması yapan EMO 41. Dönem Yönetim Kurulu, küresel kriz ortamında kadınlar açısından yaşam koşullarının daha da ağırlaştığına ve krizin yükünün kadınların omuzlarında olduğuna dikkat çekti.

EMO 41. Dönem Yönetim Kurulu tarafından 8 Mart 2009 tarihinde yapılan basın açıklamasında, “Daha çocukluktan itibaren eğitim başta olmak üzere eşit olanaklardan yoksun bırakılan kadınlar, aile, iş, siyasal yaşam ve toplumsal hayatta da ayrımcılıklara karşı mücadele yürütmek zorunda kalıyorlar. Bu mücadele içinde bulunduğumuz küresel kriz ortamında daha da derinleşmektedir. İşsizlik oranının zaten yüksek olduğu ülkemizde ekonomik krizin yükünün kadınların sırtında olduğu belirlenmiştir. Veriler, ekonomik krizin kadınları çalışmaya zorladığını ve ucuz işgücü olarak piyasaya dahil olabildiklerini gösteriyor” denildi.

Açıklamada, Türkiye İstatistik Kurumu’nun (TÜİK) Kasım 2008 tarihli istihdam ve işgücü verilerine göre,

küresel krizle birlikte işsizlik oranı artarken, işgücü ve istihdamın da yapısal bir değişikliğe zorlandığı saptaması yapılırken, bu değişiklik şöyle ortaya konuldu:

“İşgücüne dahil olan nüfus cinsiyete göre irdelendiğinde, Kasım 2007’ye göre Kasım 2008’de işgücüne kadınların erkeklerden daha fazla dahil oldukları, yani kriz ortamının kadınları iş aramaya zorladığı belirlenmiştir. İstihdam verilerine bakıldığında ise 36 bin erkek iş olanağı bulurken, aynı dönemde 412 bin kadının işe alındığı saptanmıştır. Bu durum ne yazık ki kadın istihdam oranı artışına değil, erkeklere göre kriz ortamında ucuz işgücü olarak daha fazla iş olanağı bulduklarına işaret etmektedir. Çünkü işsizlik oranı artışına paralel olarak kadın istihdam oranı

da azalmaktadır; 2006 ve 2007 yılı kasım aylarında kadın işgücünün yüzde 89’u istihdam edilirken, 2008 yılında bu oran yüzde 87’ye gerilemiştir. Bu veriler, küresel kriz ortamının geçinebilmek için iş aramaya zorlanan kadınların ucuz işgücü olarak işgücü piyasasına dahil olduğuna işaret etmektedir.”

Kadınlara yönelik ayrımcı zihniyetin istatistik verilerine bile yansdığı; ev kadınlarının işgücü kapsamında dahi değerlendirilmediğine dikkat çekilen açıklamada, 15 yaş üzerinde olup işgücüne dahil edilmeyen nüfusun yüzde 73’ünün kadınların oluşturduğu kaydedildi. “Üstelik Kasım 2008 itibarıyla işgücüne dahil edilmeyen kadınların yüzde 7.2’sini çalışmaya hazır ancak iş bulamayacağını düşünen ya da başka nedenle iş aramayan kadınlar ile yalnızca mevsimlik çalışma

olanağı bulabilen kadınlar oluşturmaktadır” saptaması yapılan açıklamada, işgücüne dahil edilmeyen 11 milyon 714 bin kadının, ev kadını olarak işgücü kapsamı dışında tutulduğu belirtildi. İşgücü olarak kabul edilen nüfusun yalnızca yüzde 26.6’sını kadınların oluşturduğu ifade edilen açıklamada, “Gerçekte mevsimlik çalışanlar, çeşitli nedenlerle iş aramayan ancak çalışmaya hazır olanlar ve ev kadınları işgücü kapsamına dahil edilmelidir. Bu

durumda kadın istihdam oranının yüzde 80’ler değil, yüzde 30’larda kaldığı görülmektedir” görüşüne yer verildi.

Açıklamada, kadınların toplumsal yaşamda karşılaştığı ayrımcılığın yalnızca iş yaşamında olmadığı belirtilerek, şu konulara vurgu yapıldı:

“Kadınlar yalnızca ekonomik krizin yükü altında ezilmemekte, ne yazık ki adım adım gericileştirilen toplum yapısı içerisinde giderek artan

şiddet, taciz, tecavüz gibi insanlık dışı fiillere maruz kalmaktadırlar. Türkiye 2008 yılında da küçük kız çocuklarına yönelik taciz, tecavüz haberleriyle meşgul olurken, Barış Gelini Pippa Bacca’nın tecavüz edilerek, katledilmesi olayıyla sarsılmıştır. Kadına yönelik şiddet ortamına son verilmesini talep ediyor, taciz ve tecavüz gibi insanlık dışı davranışları mazur gösteren her türlü anlayışı kınıyoruz.” ◀

“EKMEĞE AÇIZ, ŞİDDETE TOK”

8 Mart Dünya Kadınlar Günü dolayısıyla, Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu’na (Türk- İş) bağlı, Türkiye Ticaret, Kooperatif, Eğitim, Büro ve Güzel Sanatlar İşçileri Sendikası (Tez- Koop- İş) üyesi büro çalışanı kadınlar düzenledikleri etkinlikle, kadınların sendikal örgütlenme mücadelesine destek verdi. Krizin bedelini ödemeyeceklerinin altını çizen kadınlar, emek mücadelesine dikkat çekti.

TÜBİTAK Mustafa İnan Salonu’nda, 6 Mart 2009 tarihinde düzenlenen etkinliğe, çok sayıda emekçi kadın katıldı. Etkinliğin açılışında konuşan Tez-Koop- İş Sendikası Yöneticisi Haydar Özdemiroğlu, Türkiye’de yaşanan ekonomik krizin etkisini her geçen gün biraz daha arttırdığını ve krizden en çok kadın emekçilerin etkilendiğini söyledi. Özdemiroğlu, kadınların 8 Mart 1957’de başlatılan mücadele geleneğine daha çok sahip çıkması gerektiğini dile getirdi.

Tez-Koop- İş Sendikası kadınları adına etkinliğin açılışında konuşan Elektrik Mühendisleri Odası (EMO) Ankara Şube Çalışanı Başak Grammeşin, 152 yıl önce 128 kadın işçinin hayatına mal olan yangının hala sürdüğünü ve her 8 Mart’ta kadınların haklı mücadelesini aydınlatmaya devam edeceğini söyledi.

Grammeşin, savaşın, gericiliğin, sömürü düzeninin, ırkçılığın, krizin hüküm sürdüğü topraklarda en çok kadınların ağladığına, kadınların yoksullaştığına ve ötekileştigiğine dikkat çekti. “Biz bu dünyanın yarısıyız, biz bu oyunun da yarısıyız, biz bu oyunu bozarız” diyen Grammeşin, 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü’nün tatil olmasını istedi.

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB) Çalışanı Sibel Kartal Çelik, kadına uygulanan şiddete dikkat çekerek, her üç kadından birinin mutlaka bir kez şiddete maruz kaldığını, şiddet gören kadınların ortalaması alındığında her kadının yılda en az 6 kez şiddet gördüğünü söyledi. Kadına yönelik ekonomik ve fiziksel şiddetin, ayrımcılıktan beslendiğini ifade eden Çelik devletin kadına yönelik şiddeti önlemek için kanun ve yasalar çıkartması gerektiğini kaydetti.

EMO Ankara Şube Çalışanı Suzan Yurdayar, kadınların siyasal yaşam içinde aktif olarak rol alması gerektiğini ifade ederek, “Politikanın, ya bizim sorunlarımızı ve bizim dilimizi içermeyen, yaşamımızdan kopuk bir şekilde gitmesine göz yumacağız ya da politikaya kendi kimliğimizle girip içeriğini de dilini de değiştireceğiz” dedi.

EMO Ankara Şube Çalışanı Fatma Ayan, kapitalist sistemin dayatması özelleştirme uygulamalarının kötü sonuçlarına değinerek; eğitim, sağlık, sosyal güvenlik, su gibi hizmetlerin özelleştirilmesini eleştirdi. Özelleştirme uygulamalarının kadınları daha da yoksullaştırdığını dile getiren Ayan, kadınların taleplerini işyerlerine doğru yükseltmesi gerektiğini belirterek, kadın emeğinin sömürüsüne, yoksulluk ve yoksunluk uygulamalarına karşı mücadele edilmesi gerektiğini kaydetti.

EMO Ankara Şube Çalışanı Yeşim Çiftçi, dünyanın kurulmasıyla birlikte tüm paylaşım savaşlarının tek ortak düşmanının kadınlar olduğunu belirtti. Kadınların çıkan savaşların kötü sonuçlarını ödemek zorunda kaldıklarını söyleyen Çiftçi, “ Biz dünyanın yarısıyız. Savaşların tümüne karşıyız. Savaş endüstrisinin kasası parayla dolsun diye, ne kendimizi ne sevdiğimizizi öldürtmeyeceğiz. Bedenlerimizi pasta paylaşım savaşlarınıza kurban etmeyeceğiz. Savaşa karşı inadına yaşayacağız, barış için illa ki yaşayacağız” dedi.

“Krizin Bedelini Ödemeyeceğiz”

EMO Ankara Şube Çalışanı Naime Eren, ekonomik krizin bedelinin kadınlara ödetilmeye çalışıldığına dikkat çekerek, kadınların krizin en mağdur edilen kesimi olduğunu ileri sürdü. Krizle birlikte işten ilk çıkartılanların kadınlar olduğuna dikkat çeken Eren, kadınların işsiz kalma korkusuyla, taciz ve sömürüye sessiz kalmak zorunda bırakıldığını belirtti. Kapitalizm tarihinin kadınların ödediği bedellerle dolu olduğunu ifade eden Eren, “Krizin sorumlusu olmayan kadınlar krizin bedelini ödemeyecektir” dedi.

Türk Eğitim Derneği (TED) çalışanlarından Sanem Üner de, kadınların erkeklerin egemenlik oyununu bozacaklarını söyleyerek, “ kadınlar yoksulluğa, egemen düzene teslim olmayacak. Egemen düzenin oyununu bozacağız. Krizin bedelini ödemeyeceğiz. Özgür, eşit, adil bir düzen kurmayı hayal olmaktan çıkartacağız. Biz kadınlar, şiddetten uzak, tacizsiz, tecavüzsüz bir dünyada ‘umudun aynasıyız’ diyerek yürüyeceğiz” dedi.

Etkinlik, Kıvanç Torun’un okuduğu şiirlerin ardından, Türk Halk Müziği Sanatçısı Sema Geçer’in verdiği mini konserle sona erdi.

